



PRIMĂRIA MUNICIPIULUI, CONSILIUL LOCAL ȘI CASA DE CULTURĂ I.L. CARAGIALE PLOIEȘTI

revistă de cultură



Annie Ernaux

**PREMIUL NOBEL
PENTRU
LITERATURĂ 2022**

Ploiești Jazz Festival

Bedros Horasangian, Eroul



atitudini

revista de cultură

Publicație editată de Primăria Municipiului Ploiești, Consiliul Local Ploiești și Casa de Cultură Ion Luca Caragiale a Municipiului Ploiești

Directorul Casei de Cultură:
Marian Dragomir

Redactor-șef:
Dan Gulea

Colaboratori permanenți:
Constantin Abăluță,
Ion Bogdan Lefter,
Diana Rînciog

Redacție:
Mihai Ioachimescu (sport)

Social media:
Mihai Rada

Corectură:
Veronica Huțanu

Layout&DTP:
Georgiana Kelemen

Colaboratorii pot trimite textele numai în format electronic. Autorii care doresc să fie recenzați în paginile revistei sunt rugați să expedieze cărțile pe adresa redacției. (Ploiești, Piața Eroilor nr. 1A, etaj VII)

Telefon: 0244.578.148

Site: www.casadecultura.ro

Facebook: facebook.com/atitudiniploiesti

Email: revistaatitudini@gmail.com

Tipar: SC 2M Digital SRL
ISSN: 1584-0832

Responsabilitatea pentru conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor. Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate.

Acest număr este ilustrat cu lucrări din proiectul intitulat „Muzeul de Sculptură monumentală în aer liber” din Parcul Municipal Vest, realizate în cadrul taberelor de sculptură organizate anual din 2018, sub coordonarea Primăriei Ploiești.



1



10-11



16-18



21-22



24

Argument

Dan GULEA: *Eugen Simion (1933-2022)* - **PAG. 1**

Proză

Bedros HORASANGIAN: *Eroul* - **PAG. 2-6**

Întâmplări cu oameni și lucruri

Constantin ABĂLUȚĂ: *Ia melodia (schiță)* - **PAG. 7-9**

Istorie locală

Codruț CONSTANTINESCU: *Literele prefectilor de Prahova* - **PAG. 10-11**

Dorin STĂNESCU: *Călător prin Muzeele noastre* - **PAG. 12-13**

Vitrina Atitudini

Cântăreța cheală la debut/ Harta și legenda: Mircea Cărtărescu în 22 de lecturi - **PAG. 14-15**

Repere francofone

Diana RÎNCIOG: *Annie Ernaux, câștigătoarea premiului Nobel pentru Literatură în 2022* - **PAG. 16-18**

Efectul de ecou

Alexandru H. POPA: *Un amendament: Geo Bogza s-a născut în „urbea Ploiești”* - **PAG. 19 -20**

Arte

Ploiești Jazz Festival - **PAG. 21**
Cenacul Atitudini - **PAG. 22**

Ace

Ion Bogdan LEFTER: *Pentru Salman Rushdie* - **PAG. 23**

Sport

Mihai IOACHIMESCU: *Fotbal regal* - **PAG. 24**

**SCANEAZĂ
CODUL QR**

și intră pe site-ul Casei de Cultură Ion Luca Caragiale a Municipiului Ploiești



Eugen Simion (1933-2022)

Dan Gulea

Fundamental legat de ceea ce el însuși numea „spiritul ploieștean”, format la liceul „Sf. Petru și Pavel”, de pe bulevard, în teribilii ani 1944-1948, coleg de clasă cu Nichita Stănescu, Eugen Simion a simțit permanent nevoia să dea înapoi ceva locului în care s-a format.

Dincolo de vizitele periodice, de participări la unele evenimente culturale, lansări, evaluări ale unor lucrări de grad didactic sau de doctorat, pot fi notate câteva date; astfel, în anii deschiderii regimului comunist, la sfârșitul lui 1968, a încercat să organizeze la Palatul Culturii din Ploiești un cenaclu literar, aducând aici personalități din centrul lumii literare, precum Marin Preda sau Ștefan Bănuțescu, dar, după câteva ședințe, se retrage din această postură de „animator”; tot în 1968, vorbește în mod curajos despre cenzura care stăvilise apariția unei reviste literare a Ploieștiului: „consider că este nevoie și, în același timp, este posibil ca în orașul dvs. să apară o revistă de literatură. Ar fi vorba de o publicație bine făcută, care să grupeze forțele literare din această parte a țării [...] Cred că acest vechi centru de cultură merită o asemenea publicație”.

Criticul universitar care a desenat ierarhii și situații din literatura română în cea de-a doua jumătate a secolului trecut, ilustrate și în prezent de programele școlare, a contribuit decisiv la interpretarea în cheie luminoasă a unor nume precum Nichita Stănescu sau Marin Preda, pe care i-a apărat permanent, într-un pariu probabil existențial, de cei numiți detractori sau de interpretări considerate nefavorabile, în special după 1990; la numele lui Eugen Simion trimite în mod constant, cu o anumită admirație, și generația optzecistă, care s-a exprimat despre postmodernism în

Eugen Simion în anii 1960,
fotografie de Ioan Popescu



Caietele critice coordonate de critic în momentul apariției faimosului număr din 1986.

În presa culturală locală, ploieșteană, Eugen Simion nu a scris decât târziu, după ce și-a încheiat mandatul de președinte al Academiei Române (2006). La revista *ATTITUDINI*, singura revistă locală unde semnează, scrie datorită istoricului literar Constantin Hârlav, care coordona publicația ploieșteană. Aici participă cu texte, interviuri și declarații, începând cu 2006, până în ianuarie 2021; este o participare intermitentă în primii ani, determinată în special de festivalul „Nichita Stănescu”, ai cărui laureați, cel puțin în ultimii aproximativ 20 de ani, vor fi fost stabiliți de critic. În acest interval, scrie la revista urbei alături de o serie de personalități pe care criticul a mizat întotdeauna, oameni de litere care vin în oraș, uneori fiind laureați ai marelui premiu „Nichita Stănescu”: Fănuș Neagu, Nicolae Breban, Adrian Păunescu, Nicolae Băciut, Carolina Ilica – un adevărat canon al criticului.

Dincolo de *Scriitori români de azi* (vol. I-IV, 1974-1989), de *Timpul trăirii*. *Timpul mărturisirii* (1977), *Întoarcerea autorului* (1981), *Fragmente critice* (vol. I-IV, 1997-2000), *Ficțiunea*

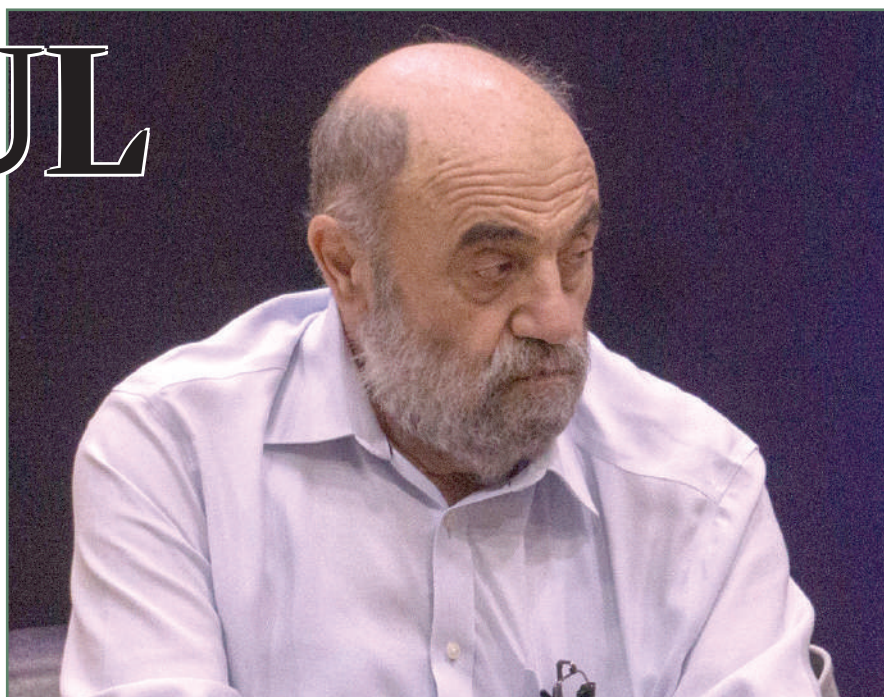
jurnalului intim (vol. I-III, 2005), rămâne opera instituțională a lui Eugen Simion. În calitate de președinte al Academiei Române, apoi de director al Institutului de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, a coordonat colective de autori, alcătuite din mai multe generații, pentru editarea *Dicționarului General al Literaturii Române* (vol. I-VII, 2003; ediția a doua, în curs de apariție), a *Cronologiei vieții literare românești* (XII tomuri pentru a doua jumătate a secolului al XX-lea), a manuscriselor eminesciene în facsimil (*Caietele Eminescu*, vechiul vis al lui Constantin Noica) și a ediției de tip Pléiade din clasicii literaturii noastre, aceasta din urmă ajunsă la peste 200 de volume grupate pe autori, curente sau ideologii, în formula de „opere complete” sau în cea antologică.

Sunt instrumente indispensabile cercetării, perfectibile, firește, dar reprezentând premiere și modele pentru cultura română, pentru literatura noastră, instrumente care au născut discuții, admonestări, polemici și obstacole de-a lungul timpului, instrumente pentru care Eugen Simion s-a luptat întotdeauna, cu cea mai mare energie, o energie care a fost însă prea puțin valorizată.

EROUL

Bedros Horasangian

Războiul continua cu înverșunare pe Frontul din Est. Veștile proaste veneau de peste tot. Nici cele de acasă, de la el din sat, nu erau prea grozave. Iar ale de prin lume, adică de pe la Craiova, ce treabă să aibă el cu Berlinul și Moscova, vai de mama lor. A auzit el de orașe din astea, dar nici măcar la Bucurșeti nu a ajuns vreodată. Îi place să lenevească la marginea pădurii de salcîmi și să privească cerul. Nevasta tot îl bombăne și zice că e leneș, dar mama soacră îi place de el că e tăcut și nu prea bea. Răposatu tata socru le trăgea tare la măsese. De la asta i s-a și tras. Și fuma ca un turc. N-a văzut nici un turc cum fumează, dar așa vine vorba. Femeile se cam tem de chestii din astea. Erou de război din Războiul cel Mare. Așa s-au pricopsit ei și cu ceva pămînt. Acum e și al lui, zestrea nevastii, Flo-



rica. Ea duce casa și are grijă de copii. El face de toate, îi place să robotească, nu se dă în lături de la nimic. Dar nu-i place să se bată cu pumnii în piept. Că e muncitor, harnic și om gospodar. E așa cum e și basta. E un om simplu, nu moare de foame, dar nici nu face moarte de om pentru doi saci de porumb. O să încerce să pună și pepeni. Nu e multă muncă pentru ei,

dar e balamuc pînă îi dai. Ce rost are să te dai peste cap dacă nu te doare capul? Nici pe front situația nu era mai grozavă. După Stalingrad totul a fost dat peste cap. Vorba vine, a fost mult mai rău. Au luat-o nemții pe coajă, nici la români nu le-a mers mai bine. Iar bucuria Mareșalului că a trecut Prutul și a eliberat Basarabia nu mai încălzea pe nimeni. Nici de



**Bogdan Severin Hojbotă,
„Pomul vieții”, 2018**

mîncare nu prea mai aveau, chiar dacă mai făceau pierdut cîte un porc unguresc din vagoanele nemților. Erau și ei înghesuiți, vîrți mereu între două regimente nemțești, ca să nu se rupă frontul în dreptul lor. Și cu italienii la fel era, ai dracu nemți, numai în ei aveau încredere. Atunci de ce i-a tot dus și pe amărății de români și italienii aștia la mama dracului de casele lor? La Cotul Donului a fost prăpăd, ce mai. Care a murit, a murit, care a scăpat, a scăpat. Nu e pe alese, cum se nimerește. Poate n-o mai dura mult războiul. Nu mai sunt nici vite, nici cai, de mîncare și țigări ce să mai vorbim, oamenii mor ca proștii. Deștepții în patul lor la căldurică.

Unii cu decorație, alții fără.

Așa.

Acum e liniște. Nu se vede mare lucru în jur cînd stai în tranșee. Mai o pasăre, mai un nor. Și în pușcărie o fi la fel, Ptiu, ferească Dumnezeu. Sau ca duminica în pat. Florica se duce să dea mîncare la animale. El mai șade nițel. Nici în biserică nu-i rău. Stai și te rogi, ascuți pe preot cum le tot zice, și te rogi și apoi vezi ce se mai întîmplă. Lui îi place la marginea pădurii. Are locul lui acolo, de cînd era băietan și mergea cu vitele la păscut. Nu aveau multe. Cîteva vite și cîteva capre.

Vin gîndurile peste tine. Oriunde te-ai afla. Cînd vin, vin. Alteori pleacă. Și nu mai vine nimic.

Stă în tranșee și fumează. Nu se știe exact ora atacului. Știe doar că vor trebui să atace ca să iasă din încercuire. Rușii îi toacă cu katiușele, nemții nu le mai dau nici un sprijin de artilerie, muniție puțină, toamna se încheie prost pentru el. Tocmai a primit o scrisoare că băiatul cel mic, Iliuță, o să înceapă școala. Oare cum mai arată, o fi crescut, nu l-a mai văzut de un an. Copiii cresc repede, mama ei de viață! Doamne ajută, ce poți să spui mai mult, dacă scapă întreg o să dea și el acatiste la Mănăstirea Bistrița și niște bani pentru pictura bisericii. Poate să aranjeze și o

Jhon Gogaberishvili (Georgia), „Deconstrucția culturii”, 2019



slujbă cu Popa Tănase pentru frati-su, a murit anul trecut la Odesa. N-au mai găsit nimic din el. Mama ei de viață. Vine, vine încet, apoi o ia la goană și pînă se te obișnuiești cu gospodăria. Cu muierea și copiii s-a și dus. Pfff.

Lui nu-i place să se grăbească. La ce bun? Trage un scuipat cu năduf în pămîntul uscat. Bine că nu plouă. Altă belea pe timp de război. Cînd e

pace e bine. Se face porumbul și toată lumea rîde. Toamna se numără bobocii și încep nunțile. Dacă te mulțumești cu puțin, se poate trăi și în România. Nu era nici cald, nici frig. Stă în tranșee alături de ceilalți camarazi și așteaptă semnalul. Două rachete albe și una roșie, la interval de 20 de secunde. Domn sergent e din Filiași. Domnul Căpitan din Craiova. Sergentul e aspru, mereu

zbiară la ei. Domnul căpitan are mai multă minte. D-aia e căpitan. Poate ajunge și colonel sau mai știi general. El nu poate ajunge. N-are școală. Dar erou ar putea ajunge, de ce nu. Îi surîde ideea. Cine dracu mai stă să numere secundele când trebuie să o iei la fugă înainte, să te ferești de gloanțe, să bagi baioneta în vre-un prost care stă în fața ta, să te arunci în vre-o groapă dacă începe vreun bombardament de aviație. Să nu calci pe o mină ca un prost. Frunzele copacilor au început deja să se înroșească, e frumos pe lumea asta când stai degeaba. Cum treci de Sf. Marie deja vara s-a dus. Toamna e frumoasă oriunde. Pe front nimic nu e frumos. Clipe răzlețe și atât. Mereu îl boscorodește nevasta că nu face mai nimic, că nu se descurcă și el ca cei din jur. Dă mereu exemplu pe alde Purcaru. „Ăștia cum poate?”, strigă și Florica și mama soacră când îți este lumea mai dragă. Își aprinde o țigară, mai are juma de pachet, pe urmă, Dumnezeu cu mila, de unde țigări dacă mori sau dacă e să cazii, Doamne ferește, prizonier. Mai bine mort decât prizonier la ruși, puah, a auzit și el destule de câte blestemații știu să facă rușiiăștia. Comuniști fără frică de Dumne-

zeu, măcar de i-ar bate odată Hitler Adolf, neamțu ăsta cu mutra aia de brânzar din zona Sibiului și să-i termine cu totul. Stă și fumează în tranșee. Liniște. E bine, nu se aude mai nimic, câte unul mai tușește, se aud șoapte, mai trage câte unul o bășină. Fasole, fasole și fasole. I s-a acrit. Nu are de ales. Mîncare proastă, de unde carne sau brînză sau roșii cum îi place lui să mănince cu pîine. Doarme pe apucate. Pe unde și când apucă. E război. Nimic nu e la cîoul lui. Țigara e bună. Când o ai. Când n-ai, e jale mare. N-o să mai rîdă de țigani care iau mucuri de pe stradă. A văzut și în gară la Slatina, și la Craiova. Când a fost după oarece acte. Țigări Plugar. Și tata fumează, tot Plugar și bunicu, toți plugarii din familie fumează Plugar. Domnul învățător Ardeleanu fuma Mărășești. De Ada Kaleh, bune țigări fac turcaleții de acolo. Când dracu o începe atacul, i se face cam somn, e obosit, toți sunt obosiți. N-au de ales. Ce să faci când nu ai ce să faci și trebuie să faci ceva? Nimic. Nu faci nimic. Aștepti să vezi ce se întîmplă. El a adormit sprijinit în patul ZB-ului. Ce grele sunt și puștile astea. Mai ai și grija lor! Ai uitat pușca pe undeva, ai belit-o. N-a auzit

nimic, n-a văzut nimic, a adormit. Și a dormit. Nu a auzit nimic din ce s-a întîmplat în jurul lui. S-a chircit și acolo a rămas. Una cu pămîntul. Când s-a trezit era deja noapte. Fum și frig, ardea mocnit câte ceva, întuneric, încotro s-o iei, cer fără lună când urlă lupii și latră cîinii a jale și moarte. A avut noroc. Cum-necum, nici nu știa bine încotro s-o ia, ce hartă, ce puncte de reper, ce căprar care să zbiere la tine ordine pe care le ai de executat.

Culcat soldat! Drepti!

Culcat soldat! Drepti!

Ce ai dracu sunt și gradații ăștia!

A nimerit printre liniile frontului, nici el nu știe bine unde ce și cum la românii lui. Bucuria lui. Jale mare, altfel.

Din tot plutonul lui n-a scăpat decât el.

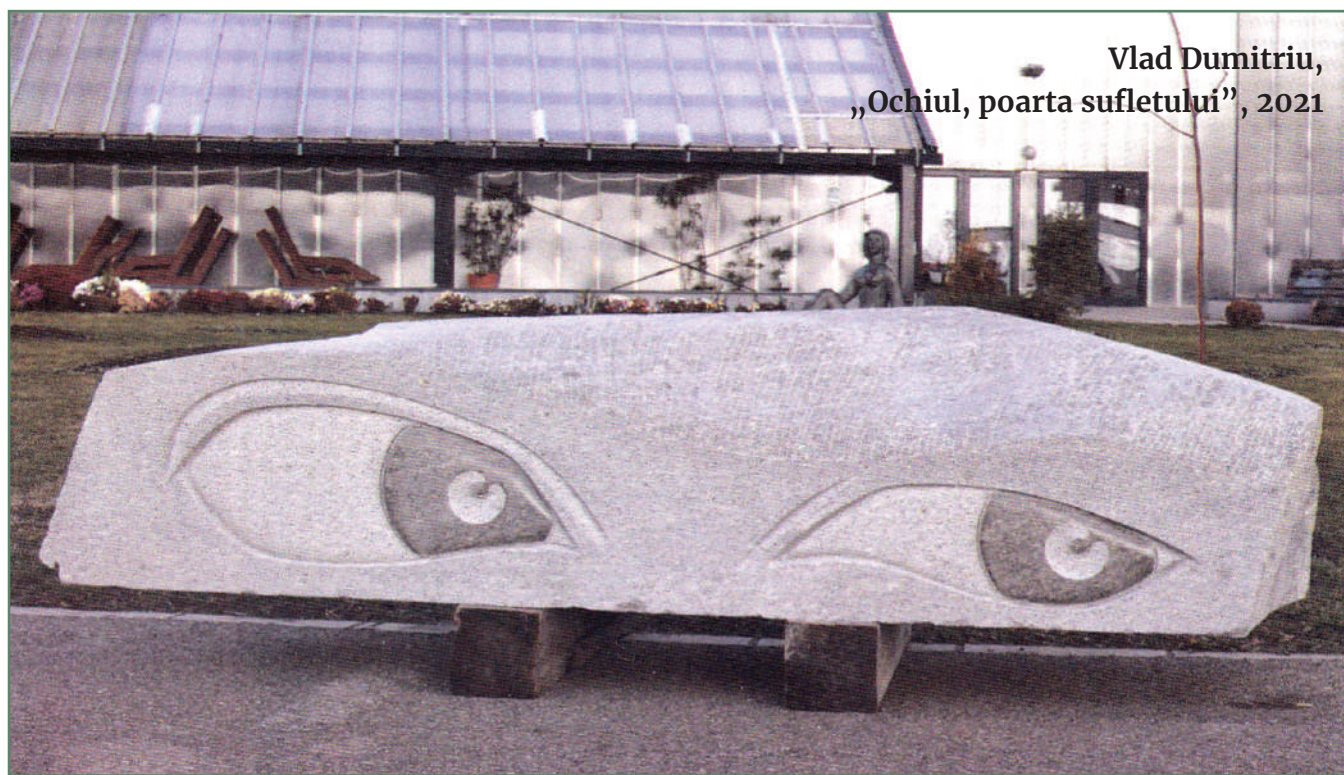
Restul? Nu se știe. A zis că a plecat la atac și apoi a căzut de la suflul unui proiectil de artilerie. Și a arătat cum a căzut la pămînt. Are și o rană la mîna.

Restul? Morți.

Nici măcar un rănit? Nu.

Căzuți la datorie.

Cum, necum faptul că a rămas în viață a fost apreciat. L-au citat prin ordin de front și decorat cu medalia



„Pentru Țară, pentru Rege.”

Și i-au dat trei zile de permisie. În sat a fost întâmpinat ca un erou. Prima dată în viață când a simțit și el că e cineva. La școală nu a prea învățat bine, patru clase, ce dracu să înveți când toată ziua faci treabă prin gospodărie. Abia dacă poate să semneze, de citit, greu, pe silabe. Și nici mai târziu n-a avut parte de vorbe bune. Florica voia să se mărite să nu-i treacă vremea, n-a fost nevoie de prea multe gingășii. Au trecut anii și acum avea un sentiment aparte, prima dată când nu l-a mai boscorodit nimeni. Și toată lumea era bucuroasă să dea mâna cu el. Un bărbat de ispravă al satului, ce mai. Și a dormit în pat cu Florica lui fără să-l mai deranjeze unul, altul.

Iliuță a stat toată ziua și noaptea cu mă-sa mare. Un erou rămîne apreciat orice s-ar întâmpla. Pînă la sfîrșitul războiului a stat ascuns într-o șură din spatele casei. Ploaie, frig, ger, nimic, a stat ascuns. Greu, greu de tot să te ferești să nu te vadă lumea. Ce viață mai e și asta? Parcă stă cineva să te întrebe. Nu știa nimeni de el, au zis că e plșecat pe front. Doar Florica știa. Li aducea de mîncare în crucea nopții. Ea a decis că așa e mai bine. Are nevoie de bărbat, nu de decorații. Nu l-a mai lăsat să plece pe front. N-a știut nimeni, nu l-a văzut nimeni. Ieșea doar nopțile să facă doi trei pași în aerul rece și să fumeze. Palmat, nu care cumva să-l vadă cineva. Nu l-a văzut nici mama soacră, nici Vasile a lu Toader, ajuns milițian în locul lui nea Paraschiv, jandarmul. Pe cine să intereseze existența lui?

Marin Hinoveanu.

Ceva neamuri pe la Vînju Mare. Altele pe la Vînjuleț și Calafat. Nu prea avea treabă cu ele. Singur la părinți. Dezertor, nedezertor l-a prins sfîrșitul războiului în viață. Iliuță deja împlinea opt ani și mergea la școală. Apoi a ieșit și el din ascunzătoare, a bîlmăjit ceva că a pierdut oarece acte, că mai nu știe ce, a dus și două găini și trei sticle de țuică la comisa-



Alfred Dumitriu, „Răsărit”, 2018

riatul militar, a dat și de un neam acolo, a înviat din nou. Cu acte. Florica lui era mîndră că n-a rămas văduvă. Așa a ajuns Marin la colectiv. Viața a mers înainte, comuniști, ne-comuniști, asta a fost. Ce să mai socotești acum? Și nu se mai știe ce s-a întîmplat cu el. Dar nimeni nu-i pu-

tea scoate din cap că a fost și el măcar o dată-n viață, un erou.

Se pare că a murit în 1953, în vara de după moartea lui Stalin. Începuse secerișul și l-a călcat un tractor. Adormise în lanul de grîu. Recolta în anul ăla chiar a fost bună. Pe Iliuță l-au făcut pionier anul următor.

IA MELODIA

Constantin Abăluță

Matei, băiatul chilug își face veacul în funicular. Orașul Sinaia, Perla carpaților – cum putem citi pe afișul curcubein ce împânzește șoseaua și câteva străzi principale – e întotdeauna plin de vizitatori. În orice anotimp, pe ploaie ori pe zăpadă, pe arșiță ori ger de crapă pietrele, funicularul geme de oameni. Când intri în cabină, imediat în dreapta ușii, parcă pe post de liftier, vezi un băiat în geacă de vinilin roșu și cu scăfârlie lucitoare. Cu ochișorii lui de vizuare somnoroși acesta te studiază fără să bagi de seamă. Când ușa cabinei s-a închis, poți să fii sigur că Matei și-a trecut în revistă toți mușteriii. Ca să ai spor trebuie să pornești cu dreptul. Și ca să pornești cu dreptul trebuie să-l descoperi pe tipul cel mai slab de înger, cel care nu rezistă unei priviri directe și lasă sfios ochii în jos. Încă din primul filtru băiatul a redus numărul celor ușor de fraierit la mai puțin de cinci. De regulă doi sau trei. Întotdeauna bărbați. Femeile ori copiii sunt capricioși, pot să-ți joace festa. Dar un bărbat între două vârste, cu ochelari, iz de naftalină în îmbrăcăminte și găuri de molii în pălărie, e miza cea mai sigură. Ei nu-și îngăduie să refuze un băiat aflat la anaghie. Dacă din micile lui economii a fost în stare să-și plătească o plimbare cu funicularul, își zice că ar fi păcat de Dumnezeu să nu miluiască pe cel nevoiaș.

Așa că băiatului nu-i rămâne decât să se posteze lângă cel ales ca bun să facă safteaua și, privindu-l drept în ochi, să-i dea drumul psalmodiei pițigăiate *ia melodia - ia melodia - ia melodia ... ia melodia - ia melodia - ia melodia...* În terține urcătoare și scoborâtoare. De obicei acesta nu rezistă mai mult de trei terține. Face un semn creștinesc de capitulare și se scotocește în buzunar. Atunci

Petre Petrov (Bulgaria),
„Omul și natura”, 2019



Matei își scoate de la gât cartonașul pe care-l poartă ca pe-un medalion. Cu un gest curtenitor i-l întinde domnului, în timp ce șoptește parcă numai pentru el: **Alegeți-vă melodia**. Pe cartonaș este înscris repertoriul, în total șapte cântece, toate șlagăre internaționale. Domnul vrea să-i dea niște bani ignorând cartonașul. Dar băiatul insistă: **Alegeți-vă melodia!** Ca să nu-l jignească pe băiat, degetul uscățiv al domnului indică melodia preferată. Matei își petrece din nou cartonașul pe după

gât, apoi scoate din buzunar ceasul electronic, îi manevrează rapid butonașele și, cu mâna întinsă în sus, îl apropie de urechea domnului. Sunetele argintii de boite a musique modulează *gingle bell*, ori *yesterday*, ori *bandiera rosa*. Un țuiet muzical la limita auzului se răspândește în toată cabina funicularului și oamenii întorc o clipă capul spre băiat. Apoi continuă să admire peisajul încântător, să savureze efectul de înălțime, beția zborului. Și sunetele melodiei atât de cunoscute li se par

a fi emanația directă a acestor misterioase perspective aeriene, izvorând deopotrivă din pereții de stâncă ai defileului și din șuvițele scămoase ale norilor lungi purtați de vânt. Așa că atunci când melodia se sfârșește, frustrarea este aproape colectivă, golul creat în sufletele oamenilor este de nesuportat. Urmasa e că, unul câte unul, pasagerii se apropie de băiat și-i cumpără mereu câte o altă melodie, grijulii să nu lase să se-nterupă vraja care i-a cuprins. Și dacă în răgazul traversării, câtorva pasageri nu le mai rămâne timp să cumpere și ei un cântec, atunci e sigur că la coborâre se vor îmbulzi să fie primii care să-și îndrepte greșeala.

Afacerea lui Matei prosperă de la o zi la alta. Când îl întâlnește, Oarță, aurolacul îi lăläie cu glasul lui dogit un cântecel compus ad-hoc: **Matei, Matei / De la etajul trei / Pușcă lei-paralei...**

De la o vreme, nu se știe cum, s-a răspândit un zvon ciudat. Mulțimea celor ce călătorește cu funicularul a fost cuprinsă de acel gen de superstiție căreia nu-i poți găsi vreo explicație, dar care funcționează fără greș. Ca un ceas electronic, zice Matei făcându-i cu ochiul lui Oarță. Cu botul vârât în punga lui de plastic, acestuia nu-i arde de starea de spirit a *funicularezilor*, dar dă din cap ca să nu-l dezamăgească pe Matei, singurul lui prieten, cel la care apelează când e la strâmtoare. Hei, s-a deschis cantina? Îi spune băgând o clipă capul pe ușa funicularului. Matei îi scrâșnește printre dinți un DA și-i face semn s-o șteargă cât mai repede: nu trebuie văzut cu un aurolac că-i scade cota.

Mai ales acum, când datorită zvonului sau superstiției, cum vrem să-i zicem, cota băiatului chilug a ajuns la înălțimi amețitoare. Ca să evite busculada și vociferările celor mai arțăgoși, Matei a trebuit să-și ia un carnețel, i-a pus pe mușterii să stea la coadă și, când le venea rândul, le nota acolo numele împreună cu melodia aleasă. Mă, parcă-ai fi contesa din film, aia care-i înscria



pe amorezi în carnetul de bal, glumește Oarță. Bine zici, îi răspunde Matei, azi am valsat cu-o bătrânică ce mi-a strecurat o babană. Minți de-ngheață apele, face Oarță care-i gata să se înece cu un dumaticat de pizza. Păi altfel cum înfulecai tu pizza de la semi-preparate, hai? Aurolacul se vede redus la tăcere, dar își exteriorizează în continuare mirarea prin semne largi cu mâinile prin aer, de-ai crede că ceva uluitor i s-a întâmplat chiar lui personal. Și într-un fel chiar i s-a întâmplat, căci n-a mai mâncat pizza de nu știu când. În orice caz, după ce-și termină porția, și înainte s-o șteargă din odăița lui Matei, nu se poate abține să nu-și exprime, cu vocea lui dogită, verdictul: **Mă, să știi că a dat strechea-n funicularezii tăi.**

Pentru prima dată în viață Matei se gândește cu adevărat la moarte. A auzit de războaie, de cutremurul din '77, dar nu și-a bătut capul: erau prea îndepărtate și nu-l atingeau. În anume seri ploioase își închipuia chiar că părinții lui - pe care nu i-a

cunoscut, căci e un copil abandonat la vârsta de trei luni - poate că au murit. În vreun accident, ori de vreo boală - în ziua de azi se pot întâmpla multe. Însă era mai curând un exercițiu de imaginație și o subtilă și naivă încercare de a scuza gestul urât al părinților, decât o meditație propriuzisă asupra acestui subiect atât de covârșitor.

Acum însă e cu totul altceva. Și nici măcar nu mai e vorba de gândurile lui, care, la o adică, mai pot fi trecute cu vederea, căci fiind atât de tânăr are destul timp să le vadă cum sunt înlocuite de la sine cu altele. Nu, acum e vorba de plasa concentrică de gânduri ale funicularezilor, pe care o simte cum se strânge împrejurul-i tot mai amenințătoare. Și gândurile lor - își dă seama - sunt gândurile unor oameni în toată firea, ori ale unor bătrâni, așadar gânduri mai ferme, dacă nu chiar rigide, pe a căror schimbare e bine să nu te bazezi. Iar tema lor, a tuturor gândurilor - ați ghicit - e una singură: tema morții.

Însă lucrul cel mai înspăimântător abia acum începe. Capul chilug al lui Matei nu e îndeajuns de chilug pentru această idee. Perișori deși îi înțepă creierul, de parcă piloizitatea refuzată înafară ar fi început să-i crească înăuntru. Da, nebunia este că toate gândurile legate de moarte ale funicularuzilor (îi e ciudă că a preluat fără să vrea vocabula caraghioasă a aurolacului) sunt legate în același timp și de persoana lui. În asta constă de fapt zvonul lansat de la un timp și care prinde tot mai mult teren. Mușteriii nu mai sunt senini ca odinioară, nu mai admiră peisajul dezinteresat, adică doar pentru splendoara lui, Perla Carpaților e însoțită și umbrită de-un abur ce vine din zone subterane. Oamenii au început să creadă că, în tot timpul traversării cu funicularul, este oricând posibil un accident. Și - nu se știe de ce - puterea de a-i salva de această iminentă amenințare i-a revenit în întregime băiatului chilug. Nimeni nu-și mărturisea temerea, dar după graba cu care se-asezau la coadă să fie înscriși în cartele, după privirile languroase pe care i le adresau lui Matei, ca și după extazul în care cădeau atunci când se trezeau la ureche cu ceasul miraculos, și mai ales după oftaturile de ușurare scoase când se termina melodia lor, era evident că se

considerau izbăviți de-un mare pericol. Banalele note pițigăiate ale arhicunoscutelor *yesterday, gingle bells* ori *bandiera rosa*, strecurate în urechile lor, constituiau unica asigurare personală împotriva oricărui posibil accident petrecut în timpul traversării cu cușca de sticlă.

Sigur ca acest dever neașteptat îl umple de bucurie pe Matei. Dar îl și îngrijorează. Se simte ca un impostor. Beneficiază de pe urma unei minciuni sfruntate. O minciună pe care nici măcar n-o poate para căci e una subterană, insidioasă. Nimeni n-ar recunoaște deschis că se teme. Cu atât mai mult că îi cumpără băiatului o melodie ca pe-o asigurare. Iar Matei, la rândul lui, își dă seama cât de necreștinească e postura în care se găsește. Profită de credulitatea stupidă a oamenilor. Bănuțul pe care înainte și-l câștiga cinstit, este azi mânjit de duplicitate. Se simte ca un profet de bâlci, promițând mulțimilor ceva în care el însuși nu crede. Are zile când îi vine să se ducă în mijlocul cabinei și să țipe: Oameni buni, eu vă vând melodii și nimic mai mult, să vă bucurați urechile și sufletul. Dacă funicularul cade s-a zis cu noi, nimeni nu scapă: nici cei ce-au cumpărat melodii, nici cei ce n-au cumpărat. Și eu și ceasul ăsta amuțim pe veci. Să nu ziceți că nu v-am spus! N-am nici o putere, să vă intre în cap, sunt un biet orfan și

atât!

Dar n-o face. Îi e teamă și rușine. Și frică. O frică înspăimântătoare. Nu vrea să aibe de-a face cu destinul - nici măcar în felul acesta sucit. Nu vrea să provoace soarta care, slavă Domnului, a fost destul de vitregă cu el. Acum câștigă bine, e o răsplătă meritată, de ce să dea cu piciorul norocului?

Coșmarul pe care l-a avut acum câteva nopți i-a adus, paradoxal, liniștirea tuturor acestor frământări. Se făcea că a scăpat în vârtoarea unui unui fluviu ceasul muzical. De fapt, așa cum se întâmplă în vis, fluviul era o entitate înspăimântătoare, un fel de dragon uriaș care i-a smuls ceasul și i l-a înghițit plescăind și râgâind fericit.

Dimineața, cu mintea-ncețoșată încă, Matei s-a pus să-l caute de zor, răscolind toate cotloanele. Când l-a găsit nu i-a venit să-și creadă ochilor. Era la locul lui, pe polița de sticlă, așteptând cuminte, fără să aibe habar de peripețiile lui din vis, lângă perișorul de dinți.

Băiatul și-a zis că nu va mărturisi nimănui coșmarul lui — nici măcar lui Oarță — de parcă ar fi fost un lucru rușinos. În schimb de atunci încoace, zi și noapte, ceasul muzical este nedeslipit de încheietura mâinii sale drepte. Asigurare la purtător pentru viață și moarte deopotrivă.

Maxim Dumitraș, „Interior albastru” (2018)



Maxim Dumitraș, „Locuirea luminii” (2020)



Literele prefectșilor de Prahova

Codruș Constantinescu

Cercetări recente efectuate în Fondul Prefectura Prahova, păstrat de Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Prahova au scos la iveală mai multe informații interesante despre istoria acestei instituții la începutul anilor 1920, după revenirea victorioasă a Casei Regale, administrației și armatei române din exilul temporar din Moldova (1916-1918). În mai 1921, Prefectura Prahova accepta oferta lui Vidali Temistocle de inscripționare a numelor tuturor prefectșilor pe care Prahova îi avusesse de la înființarea instituției, adică din 1859, ca urmare a eforturilor de reformarea noului stat român, întreprinse sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza (primul prefect fusese Ștefan Greceanu, numit în această funcție în ianuarie 1859), în holul de la intrarea în Palatul Prefecturii („inscripții gravate și vopsite cu aluminiu pe plăcile de marmură artificială de pe pereții din vestibulul prefecturii”). Costul fiecărei litere era de 4 lei, suma totală ridicându-se la 4.000 de lei. Sculptorului îi fusese încredințată și lista cu prefectșii pe care îi avusesse Prahova din 1859 până în 1921, inclusiv cu datele „mandatelor” lor.¹ Probabil că, după desființarea prefecturilor, în anul 1950, și acest perete de onoare a fost înlăturat de noile autorități comuniste.

Inițial sediul Prefecturii Prahova a fost într-un local care există și acum, Casa Avram Ergas Mamaciu, fostul Teatru pentru Copii Ciufulici, în momentul de față berărie cu terasă. După 1900, administrația județului a căutat un local mai încăpător, instituția fiind deservită de un personal mai numeros, pe măsura dezvoltării infrastructurii, a industriei și comerțului în Prahova, dar și o clădire care să impună respect, având în vedere importanța județului

T A B L O U
De PREFECTII JUDETELUI PRAHOVA
Intocmit la 1 Mai 1921.

Greceanu St.	Ian. 1859	Lupu C.	Mar. 1890	29
Maior Bărbănescu	Feb. 1860	Negulescu Istr.	Feb. 1891	41
Goinescu Sc.	Mai -	Elefterescu Luca	Iul. 1893	35
Urlișteanu I.	Iun. 1861	Handoca Gr.	Oct. 1895	33
Corlatescu Th.	Iul. -	Petrescu Em.	Mar. 1897	32
Maior Mateescu	Aug. 1862	Răceanu N.	Apr. 1899	35
Nicolau Dia.	Ian. 1863	Sfetcu P.	Iun. -	29
Negulescu Istr.	Iun. -	Elefterescu L.	Ian. 1890	35
Negulescu Th.	Feb. 1866	Ionescu Al.	Feb. 1901	34
Bertman And.	Oct. 1867	Săveanu N.N.	Aug. 1902	33
Fasca C.	Aug. 1868	Negulescu Gh.	Dec. -	27
Miliu I.	Dec. -	Mișu Al.	N-bre 1903	23
Arion I.	Mai 1869	Elefterescu L.	Dec. 1904	32
Măcote H.	Feb. 1870	Ionescu Luca	Mar. 1907	32
Răbivan I.	Sep. -	Anghel D.C.	Ian. 1908	32
St. C. Costa Foru	N-bre -	Elefterescu L.	Dec. 1910	35
Bertman A.	Dec. -	Dumitrescu Agr. I.	Ian. 1914	32
Negulescu Istr.	Mar. 1871	Câmpeanu C.	Aug. -	33
Bertman A.	Mai 1876	Comandor Coandă I.	Apr. 1915	37
Aricescu Ap.	Sep. -	Giorăneanu P.	Dec. 1916	31
Urlișteanu I.	Ian. 1877	Barnoschi V.D.	Mar. 1918	35
Căp. Brătianu D.	Mai -	Bășarabescu I.	Mai -	31
Furduescu I.	Iul. -	Răducan Pop. N.	N-bre -	28
Ciocărian C.	Feb. 1879	Nicolaescu I. Dem.	Dec. -	34
Furduescu I.	Oct. -	Marinescu Dem.	Oct. 1919	32
Vlahuță C.	Apr. 1888	Dr. Vet. Popescu St.	Ian. 1920	36
Garoflid N.	Sep. -	Colonel Prasa N.	Mar. 1920	33

în regatul condus de Carol I (în afara de București, cel mai industrializat din Vechiul Regat). La 23 aprilie 1910, Prefectura Prahova s-a mutat în fosta reședință a comerciantului, bancherului și fostului primar liberal al Ploieștiului, Ghiță Ionescu, cu două mandate (în intervalul 1883-1898), care a fost cumpărată de autoritățile județene de la moștenitorii săi, devenind cunoscutul în epocă drept *Palatul Prefecturii Prahova*, una dintre cele mai impozante astfel de clădiri administrative din Vechiul Regat. Construcția, în stil fran-

țuzesc, a fost ridicată după planurile arhitectului bucureștean Leonida Negrescu, în perioada 1885-1894, de meșteri italieni. Negrescu fusese format la École des Beaux Arts din Paris, fiind profund marcat de personalitatea lui Charles Garnier (1825 - 1898), creatorul Operei Marii din Paris (1861) și cel mai important reprezentant al stilului Second Empire din perioada împăratului Napoleon al III-lea, care a avut o contribuție deloc de neglijată la formarea statului român modern. Interiorul clădirii este marcat de decorații neo-ba-

roce. Ghiță Ionescu nu a apucat să se bucure de impozanta clădire decât vreo patru ani. Finalizarea tranzației a avut loc în timp ce prefect al județului era C.D. Anghel (prefect cu un mandat scurt, din iunie 1908 până în ianuarie 1910). Anghel absolvi Facultatea de Drept de la Paris, revenise în țară devenind judecător de instrucție la Tribunalul Ilfov, subdirector și director în cadrul Ministerului Finanțelor, avocat al statului (procuror, în terminologia de azi) după 1903. În 1907 a fost numit prefect de Olt, iar anul următor prefect de Prahova². În fondul Bibliotecii Județene Nicolae Iorga s-a pastrat inclusiv o *Dare de seamă prezentată Consiliului Județean* de către C. D. Anghel³, o radiografie completă a stării județului în primul său an la conducerea județului Prahova.

Vidali Temistocle a fost o altă personalitate complexă a Prahovei. Născut la București în 1873, a fost fiul sculptorului grec Lazar Vidali, și și-a făcut studiile primare la București și Ploiești, iar apoi a urmat Școala Comercială din capitala Prahovei și Școala de Arte Frumoase din București, absolvită în 1896. Și-a desăvârșit studiile la Munchen și Roma. În 1899 s-a stabilit definitiv la Ploiești unde a început să se evidențieze prin sculpturile realizate, primind diverse comezi publice de la diverse instituții prahovene, după cum a fost cazul și cu cea a Prefecturii Prahova. Cel mai cunoscut bust realizat de Vidali este cel al fostului om politic (primar al Ploieștiului și deputat) Radu Stanian, bust care a supraviețuit miraculos până azi, în Ploiești.

Și-ar fi amenajat atelierul pe Calea Câmpinei, care a rămas în picioare, deși întreaga zonă a fost sistematizată de urbanismul comunist. La solicitarea primăriilor unor comune din Prahova a realizat mai multe monumente dedicate eroilor prahoveni

care și-au dat viața pentru țară în timpul Primului Război Mondial (la Măneciu-Pământeni, monument inaugurat în martie 1920, la Puchenii - la inaugurarea acestuia ar fi vorbit inclusiv un reprezentant al Prefecturii Prahova, un anume Costache Petrescu, Poiana Vărbilău, Râncezi - actualul sat Nucșoara de Jos din comuna Posești, Homorâciu, Bucov, Nedelea, Hârșă.) Alte sculpturi fu-

nerare sunt realizate de el în cimitirele Vișoara și Bolovani, din Ploiești. A murit în anul 1940. Fiul său, sculptorul Ioan Th. Vidali (născut la 12 iulie 1906) a executat sculptură funerară și plăci comemorative, a restaurat la Ploiești Monumentul Vânătorilor și a executat soclul pe care a fost așezat bustul lui Caragiale, operă a sculptorilor Gheorghe Damian și Gheorghe Coman.



NOTE:

1 SJAN Fond Prefectura Prahova, Dosar 17/1921. Unii prefecti au avut chiar mai multe, precum Dertmann (3), Istrate Negulescu (3) sau Luca Elefterescu (4).

2 *Personalități prahovene. Dicționar biobibliografic* de Marian Chirulescu, Paul D. Popescu și Mihaela Radu, Biblioteca Județeană Nicolae Iorga, Ploiești, 2021, p. 23.

3 Institutul de Arte Grafice Progresul, 1909.

Călător prin Muzeele noastre

Dorin Stănescu

În spațiul românesc primul muzeu își face apariția în Transilvania, la Sibiu după dorința baronului Samuel von Brukental. Era anul de grație 1817, iar opera filantropică a donatorului imita un curent care apăruse deja de ceva timp în Europa Occidentală. Curând, muzeul devine o instituție tot mai atractivă, iar pe măsură ce statul român se încheagă instituțional, prin munca neobosită a unor intelectuali, apar și în Principatele Române, iar mai apoi în Vechiul Regat. În județul Prahova și la Ploiești, istoria muzeelor începe mai târziu, cu toate că în prima jumătate a secolului al XX-lea au existat câteva timide încercări în acest sens. În fapt, mai toate muzeele locale au apărut în vremea regimului comunist. Ele își datorează cumva existența neobositului Nicolae Simache, omul care și-a dedicat integral a doua parte a vieții sale acestui proiect, lăsând în urma sa o salbă de muzee. Rolul profesorului Simache a fost unul determinant. Într-o țară în care respectul față de trecut, de păstrarea urmelor acestuia lasă de dorit, munca profesorului Simache a însemnat salvarea de la dispariție ori distrugere a numeroase mărturii ale istoriei locale și naționale. A trebuit plătit și un preț pentru asta — construcția unei narațiuni militante național — comuniste, iar acest lucru s-a reflectat cu precădere în principalele muzee ale Ploieștiului care serveau ideologia vremii.

Încremenirea în matricea național-comunistă

Căderea regimului comunist nu a adus schimbări radicale. Nu a fost o ruptură de trecut, doar o liniară continuitate cu farduri noi. Au fost eliminate doar portretele dictatorului Ceaușescu, mențiunile PCR. Însă narațiunea național-comunistă a rămas. E drept a fost și încurajată de politi-

cienii locali care și-au însușit doar partea mercantilă a noii lumi, în timp ce la nivel discursiv au promovat aceeași istorie cu mici amendamente: lupta de clasă și partidul au dispărut. În plus, având vechea retorică a activiștilor de până mai ieri, au înțeles că muzeul poate fi o tribună de unde pot extrage voturi, exploatănd nostalgia trecutului și fricile de politicile dure ale anilor tranziției: „și ce i-am mai bătut pe turci, cât sânge au supt moșierii și cât ne-au exploatat și furat pe noi străinii...” Așa au apărut busturi și cărți, iar funcționarii din muzee au înțeles de unde bate vântul și s-au conformat. Retorica aceasta a fost benefică doar pentru unii. Pentru muzee a fost păguboasă. Au urmat decenii, nu de împliniri mărețe, ci de subfinanțare cronică a muze-

lor locale. Panotajul și poveștile muzeului au rămas neschimbate. Muzeografi, arheologi tineri, care aveau și au știința de a aduce muzeul în secolul XXI, au devenit blazați grație încurajărilor primite: “nu este acum vremea, nu sunt bani de cercetare, de săpături, de expoziții”. Unii au plecat, alții au rămas și încearcă să facă apostolatul...

Două modele: Muzeul contemporan - 2 Meta de la... Slon. Expoziția Muzeul Brandurilor Ploiești

Am fost luna trecută la Slon. Un mare pictor contemporan a ridicat acolo prin eforturi proprii un spațiu



Miguel Isla (Spania),
„Ușa spre Troia”, 2019

muzeal. Arată fix ca unul din Occident. Da, la Slon! A fost inaugurat pe 17 septembrie 2022 cu expoziția „Snapshot contemporan/ Timeline tradițional – Arta este întotdeauna în altă parte” Expoziția aduce în același loc nume importante ale artei contemporane: Vioara Bara, Radu Comșa, Călin Dan, Teodor Graur, Stela Lie, Petru Lucaci, Sorin Neamțu, Marilena Preda Sânc, Carmen Rasovszky, Gheorghe Rasovszky, Roxana Trestioreanu, Adrian Uncrut, Dan Vezentan, Simona Vilău.

Vara aceasta un ploieștean entuziast și pasionat, Bogdan Stoica, a organizat pe timpul și cheltuiala sa și a unor sponsori o minunată expoziție, „Muzeul Brandurilor Ploiești”, pe care a expus-o în centrul orașului. Publicul a fost încântat! Nevoie este, interes la fel.

Am vizitat de curând și două muzee însoțit de niște profesori din străinătate. O concluzie se desprinde limpede: muzeele noastre locale nu sunt pregătite mai deloc pentru a intra într-un circuit care să aducă vizitatori din străinătate. Pe de o parte e o problemă de finanțare — să achiziționezi câști și să înregistrezi ghidajul în trei limbi de circulație costă ceva, să pregătești doi — trei ghizi să fie abilitați să susțină prezentări în limbi de circulație internațională, pe de altă par-

te e o problemă clară de lipsă de viziune a managementului, care ține cu disperare de scaun și preferă să nu deranjeze...

Și încă ceva: printre rarii vizitatori s-a aflat și un grup de tineri din străinătate veniți într-un program Erasmus și unul dintre ei a scris undeva că din cele 10 lucruri afirmate, trei erau neadevărate. Sigur ghidajul era tributar aceluiași trecut și retorici la care m-am referit anterior.

Muzeul modern cu impact în comunitate – un hub educativ, centru de cercetare și conservare a istoriei locale și nu numai

Dezinteresul pentru cultură al oficialităților locale e vechi, constant și notoriu. Nu l-au inventat politicienii actuali. Cu umor, un memorialist al perioadei interbelice ne oferă și justificarea: „politicienii pe la școală nu vor mai trece, pe la tribunal, da”. De aici și „alergia” pentru instituții și manifestări care înghit bani, nu aduc voturi și vizibilitate, iar defectul acestora este că efectele se văd în timp peste 10 ani, peste 20. E inutil, deci. E

suficient să depunem două coroane la statuie în fiecare an! Structura bugetelor muzeelor prahovene, mecanismele de numire a managementului cultural local și județean reflectă din plin lipsa de angajament față de cultură și clientelismul de partid. Poate că așa trebuie să fie! O instituție prăfuită, care colecționează vechituri pe care o vizităm doar când suntem elevi?

Istoria orașului Ploiești, monografiile ale localităților județului au fost scrise și publicate sub auspiciile Societății Culturale Ploiești Mileniul III, iar alte două ONG-uri, Atom și Republica Ploiești, au completat cercetarea istoriei locale. Au acoperit, astfel, lipsa unui departament/birou/serviciu de cercetare din zona muzeală și nu numai, dar nu au putut suplini lipsa unui serviciu/birou de programe și proiecte educative, de voluntariat etc. Succesul acestor inițiative ale societății civile demonstrează nevoia urbei de instituții și de programe culturale.

În mod clar este nevoie de muzeu, iar vocea sa trebuie să conteze în comunitate. Pentru asta trebuie să fie mai prezent în agora, să câștige susținători și să conteze pe sprijinul lor. Doar așa se va schimba și paradigma finanțării culturii locale.



Ali Jabbar (Danemarca),
„Armonia elementelor naturale”, 2019

Pe scena premierei, actori, scenograf și regizor (de la stânga la dreapta): Ioan Coman, Ada Simionică, Raluca Alexandrescu, Theodora Sandu, Andrei Radu, Cristian Ban, Ioana Farcaș, Robert Oprea



Cântăreța cheală la debut

Cântăreța cheală în regia lui Cristian Ban este un pr-ariu câștigat împotriva oricărui conformism: cea mai recentă premieră a Teatrului „Toma Caragiu” (20 octombrie 2022) confirmă tradiționala deschidere a instituției către experimental, inițiată, de pildă, de un Lucian Sabados și de colaborarea cu Radu Afrim (și Cristian Juncu) la începutul anilor 2000.

Uriașa cutie-ambalaj (inscripționată Teatrul „Toma Caragiu” – Ploiești) din care ies și intră personajele, soluție a scenografei Raluca Alexandrescu, este un mesaj așteptat despre export-importul culturii (române) într-o piesă de Eugène Ionesco: totul pare să fie „sub control”, doar menajera Mary (Ioana Farcaș) poate să iasă „dincolo” și să interpreteze, acțiune stereotipă a unui *raisonneur* suficient de analitic – care va intra însă, la rândul său, „înăuntru”.

Cunoscut din avangarda Reactor – Cluj, regizorul Cristian Ban alege o traducere modernă (Vlad Russo și Vlad Zografi) pentru criza comunicării din clasică piesă a lui Ionesco, cuplurile Smith (experimentații Ioan Coman și Ada Simionică) și Martin (Andrei Radu și Theodora Sandu) alternând pauzele cerute de rol cu o vivacitate bine temperată.

În fond, piesa este o adevărată „rupere de ritm” în stațiunile teatrului, mai degrabă conservatoare, pentru că aduce pe scenă și nume cunoscute mai ales din roluri de revistă (Robert Oprea, competentul Căpitan de pompieri), precum și o necesară trupă de figurație, alcătuită din manipulatorii cutiei „de consum” a personajelor: Răzvan Băltărețu, Constantin Ionescu, Andrei Frîncu, Mircea Dragomir, Octavian Gheorghe, corect susținuți de Ionuț Aldea (light design).



Dar mai ales pentru că Ionesco debutează, în sfârșit, pe scena „Toma Caragiu”, în conducerea Mihaelei Rus, continuând astfel importanta tradiție a scenei locale în privința colaborărilor cu tinerii artiști. (Dan Gulea)

Harta și legenda. Mircea Cărtărescu în 22 de lecturi (ed. Oana Fotache, Cosmin Ciotloș) este una dintre cele mai noi apariții de la Editura Muzeul Literaturii Române; deși volumul a apărut inițial în 2020, a avut un tiraj confidențial, grevat de restricțiile bugetare ale pandemiei, astfel încât tirajul este continuat abia acum, în 2022.

Întotdeauna divizată în trei părți (poezie, proză, eseu), opera lui Cărtărescu este și aici interpretată din trei perspective, dar cu titluri metaforice, preluate de la volumul de debut, versurile din *Faruri, vitrine, fotografii* (1980).

Sunt perspective diverse, preponderent ale celei mai tinere generații de intelectuali (universitari), formați mai ales în jurul Facultății de Litere, unde Mircea Cărtărescu a fost profesor până de curând: critici și istorici literari, teoreticieni precum Magda Răduță, Cosmin Ciotloș, Delia Ungureanu, Roxana Eichel, Oana Fotache, Ion Manolescu, Cristina-Ioana Dima; dar și cu participarea unor teoreticieni de felul Ioanei Bot, alături de istoricul religiilor Eugen Ciurtin, de arhitectul Lorin Niculae, arheologul Cătălin Pavel, editorul, poetul și prozatorul Bogdan-Alexandru Stănescu. Lor li se adaugă perspective din generația lui Mircea Cărtărescu: o analiză stilistică de Rodica Zafiu, o evaluare muzicală de Valentina Sandu-Dediu, una traductologică de Radu Paraschivescu, o discuție despre publicistică semnată de Mircea Vasilescu. Note memorialistice au texte semnate de Ion



Vianu, dar și mai multe din secțiunea de „fotografii”: Florin Bican, Adrian Guță, Toma Pavel, Ioana Pârvolescu.

Interpretări diferite, dar asemănătoare prin perspectiva novatoare pe care o incumbă numele profesorului de la Harvard, David Damrosch, autor al conceputului de „literatură mondială”, cel care analizează raportul Proust – Cărtărescu în „Du côté de Ștefan cel Mare. Universalitatea perifericului în *Orbitor I*”; sau numele Deliei Ungureanu, profe-

soară la București și la Harvard Institute for World Literature, autoare a studiului „Forța revoluționară a periferiei: *Levantul, Nostalgia și literatura mondială*”.

Volumul este „obiectualizat” printr-o hartă a Bucureștiului bazată pe locurile din poezia lui Mircea Cărtărescu (redate la „Legendă” prin citate), realizată de Silvia Niculae, Theodor Niculae, în colaborare cu Anca Dubălaru și Olga Niculae – sub coordonarea conf. dr. arh. Lorin Niculae.

ANNIE ERNAUX, câștigătoarea premiului Nobel pentru literatură în 2022

Diana Rînciog

Premiul Nobel pentru Literatură a fost obținut anul acesta de către scriitoarea franceză Annie Ernaux, datorită «curajului și acuității clinice», puse în slujba efortului de a descoperi «rădăcinile, înstrăinările și constrângerile colective ale memoriei personale», după cum își justifică Academia suedeză alegerea. La rândul său, cea careia i s-a decernat râvnita distincție a răspuns: «Je considère que c'est un très grand honneur qu'on me fait et, pour moi, en même temps, une grande responsabilité, une responsabilité qu'on me donne en me donnant le prix Nobel», accentuând ideea de responsabilitate. «C'est-à-dire de témoigner d'une forme de justesse, de justice, par rapport au monde», a adăugat Annie Ernaux, într-un interviu oferit televiziunii suedeze SVT („Nobelul acordat înseamnă onoare, responsabilitate, dar și dreptate în raport cu lumea”). Președintele francez Emmanuel Macron a salutat și el atribuirea premiului, considerând-o pe laureată o voce a libertății femeilor și a celor uitați în acest veac.

Autoare de succes, fără îndoială (cu alte două premii importante în carieră, Premiul Renaudot în 1984 și Premiul Femina în 1992), Annie Ernaux își avertiza cititorii, încă din 1984, în legătură cu tipul de scriitură adoptat: «Depuis peu je sais que le roman est impossible. Pour rendre compte d'une vie soumise à la néce-



sité, je n'ai pas le droit de prendre d'abord le parti de l'art. [...] L'écriture plate me vient naturellement, celle-là même que j'utilisais en écrivant autrefois à mes parents pour leur dire les nouvelles essentielles.» (De puțină vreme știu că romanul este imposibil. Pentru a descrie o viață supusă necesității, nu trebuie neapărat să dau prioritate artei. Scriitura plată îmi vine în mod firesc, este aceea pe care o foloseam altădată scriindu-le părinților mei pentru a le da veștile importante - traducerea noastră”). În paginile revistei *Lire*, Annie Ernaux acorda în aprilie 2000 un interviu, mărturisind că scriitura

ei este un act politic, ce acționează asupra conștiinței. Un mod de gândire amintind de cel al lui Jean-Paul Sartre, dar și o evocare a mentorului său, Pierre Bourdieu. În plus, o asemănare evidentă cu atitudinea scriitoarei Simone de Beauvoir.

Într-adevăr, pentru Annie Ernaux (acum în vârstă de 82 de ani) – plecată dintr-un mediu modest, din Yvetot, Normandia, pentru a ajunge în lumea citadină care să-i arate calea spre succes – a vorbi cu și despre părinți este un lucru esențial. De aceea, în cărțile ei, autoarea devine vocea celor mulți și neînsemnați, găsind un real nucleu de inspirație

într-o cafenea-băcănie din universul copilăriei sale. Menționăm câteva dintre titlurile apărute la Editura Gallimard: *Les Armoires vides* (1974), *Ce qu'ils disent ou rien* (1977), *La Femme gelée* (1981), *La Place* (1983), *Une Femme* (1987), *Passion simple* (1991), *Journal du Dehors* (1993), *La Honte* (1997), *Je ne suis pas sortie de ma nuit* (1997), *L'Événement* (2000), *Se perdre* (2001), *L'Occupation* (2002), *L'Usage de la photo* (în colaborare cu Marc Marie, 2005), *Les Années* (2008), *Mémoires de fille* (2016). La Editura Stock i-a apărut volumul *L'Écriture comme un couteau* (con-

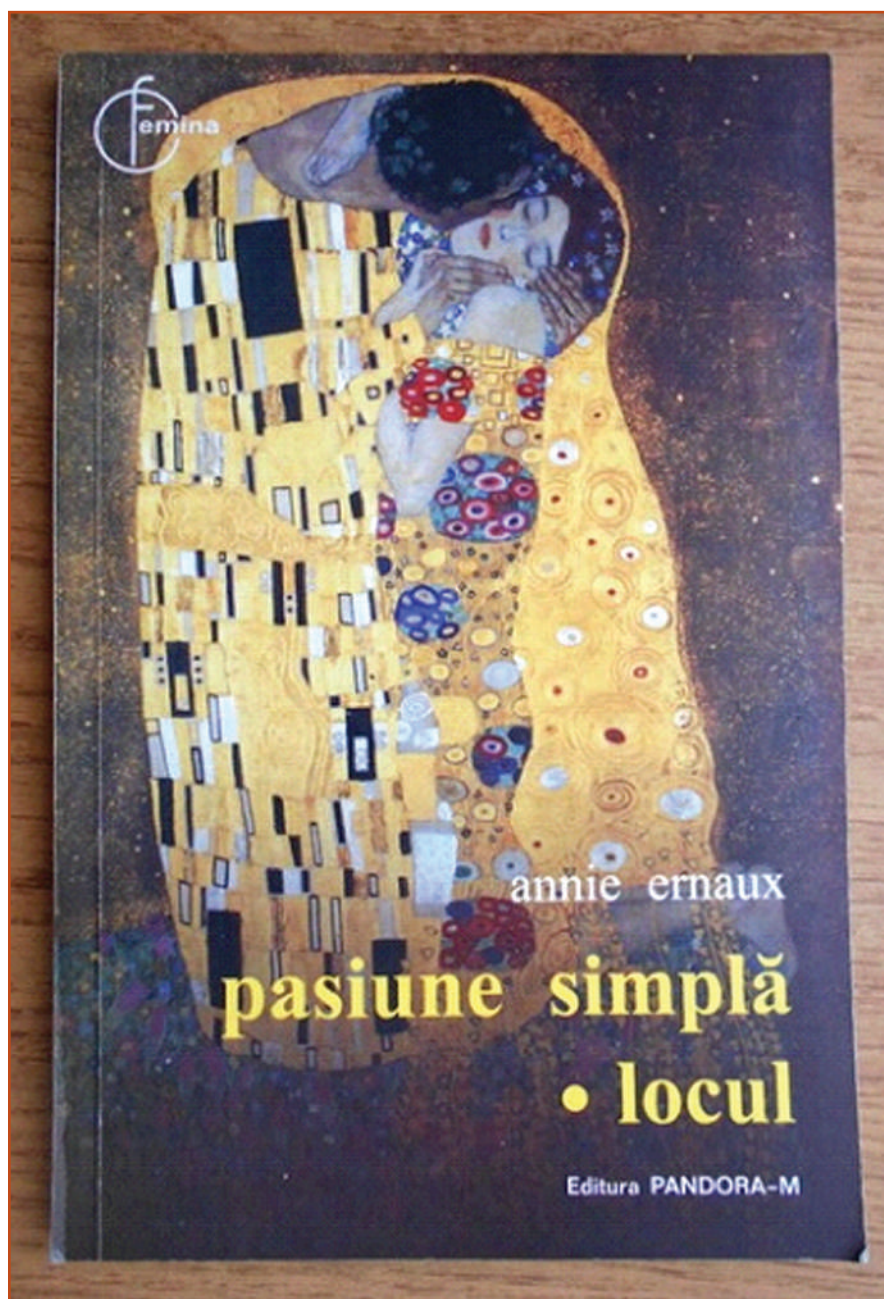
vorbiri cu Frédéric-Yves Jeannet), iar *la Seuil, Regarde les lumières, mon amour*, în 2014.

În limba română există volumul *Pasiune simplă. Locul* (în tălmăcirea lui Vasile Zincenco, la Editura Pandora-M, 2004, romanul *La Place* aducându-i autoarei și Premiul Renaudot). Inspirat din istoria propriei familii, cartea semnată de Annie Ernaux vorbește despre evoluția generațiilor, despre mobilitatea tinerilor, reperul morții și înmormântării tatălui devenind, astfel, simbolic pentru personajul aflat între două lumi («passeur entre deux rives»). Annie Ernaux

explică în interviul de care aminteam mai sus: «Ce ne sont ni des romans ni de l'autofiction. Ce sont des récits véridiques. Je ne fictionalise pas ma vie, c'est un parti-pris. Je travaille plutôt dans la mémoire, ou la chose vue, à partir de deux déterminations profondes: la première, c'est l'injustice sociale, les différences de classe. La seconde, l'injustice entre les hommes et les femmes». („Nu sunt nici romane, nici autoficțiune. Sunt povestiri veridice. Nu imi fictionalizez viața, ar fi ceva părtinitor. Mai degrabă lucrez asupra memoriei sau asupra lucrurilor văzute, pornind de la două determinări profunde: prima se referă la nedreptatea socială, diferențele de clasă. A doua este nedreptatea dintre bărbați și femei”. – traducerea noastră)

Pasiune simplă, probabil cea mai apreciată de către cititori, este cartea pentru care autoarea a primit Premiul Femina, având în centru o poveste de iubire, destul de surprinzătoare prin grija pentru detaliu, pentru rememorarea unor episoade trăite de personajul feminin, emblematic pentru toate cărțile scriitoarei. În romanul *Une femme* (1986), Annie Ernaux își evocă mama, după moartea recentă a acesteia, iar în *Je ne suis pas sortie de ma nuit* (1997), scriitoarea pornește de la experiența bolii. Experiențe dureroase, topite în «scriitura plată» care a consacrat-o. O scriitură neobosită, încercând – frază după frază, carte după carte – să accedă la înțelegerea și exprimarea unui adevăr al existenței, altfel inaccesibil, după cum mărturisea chiar autoarea. O scriitură aflată la intersecția dintre literatură, sociologie și istorie.

Cercetătorul, eseistul și criticul Dominique Viart afirmă, în volumul *Annie Ernaux: le temps et la mémoire* (Stock, 2014), că este vorba de o scriitoare atentă la «marile problematice sociale – diferențe de clasă, dis-



tinții socioculturale, revendicări feminine [...] subiecte privind memoria și cotidianul, moștenirea generațiilor. Profund implicată în discuția fenomenelor literare importante precum autoficțiunea, par-

ticipă la dezbateri despre literatură și științele umane». (traducerea noastră)

Capodopera scriitoarei Annie Ernaux rămâne romanul *Les Années*, din care reținem două fraze sugesti-

ve: «Toutes les images disparaîtront» și «Sauver quelque chose du temps où l'on ne sera plus jamais», cea de a doua comunicând speranță și un rost indubitabil al literaturii, acela de a salva clipa trăită.



Dinu Câmpeanu, „Ștergar”, 2019

Un amendament: Geo Bogza s-a născut în „urbea Ploești”

Alexandru H. Popa

În revista „ATTUDINI” a Casei de Cultură I. L. Caragiale a municipiului Ploiești din luna septembrie 2022, serie nouă, nr. 16 (186), a apărut un grupaj documentar, inedit, dedicat lui Geo Bogza. L-am citit cu interes, dar am de adus un amendament. La pagina 3, în sectorul „Cronologia familiei lui Geo Bogza (fragmente)” se precizează: „La data de 6 februarie (1908), în Blejoi, un sat din Prahova, se naște scriitorul român, jurnalist, poet, teoretician al avangardei, inovator al reportajului, Geo Bogza, căs. cu Elisabeta Bogza (1910 – 2005, București)”.

În toate referințele bibliografice consultate [1 – 8], în care se precizează: anul sau data nașterii și localitatea în care s-a născut Geo Bogza (enciclopedii, dicționare și istorii ale literaturii române), am găsit doar orașul Ploiești și nu localitatea Blejoi, ca loc de naștere a acestuia.

Probabil confuzia a fost creată de faptul că Nicolae Bogza, fratele mai mic al lui Geo Bogza (devenit ulterior cunoscutul scriitor Radu Tudoran), s-a născut în ziua de luni 8 martie 1910, la Blejoi [10], unde se mutase familia lui Alexandru Bogza.

În documentarea efectuată pentru relizarea serialului dedicat scriitorului uitat Stelian Constantin – Stelian (1904 – 1944), publicat în revista *ATTUDINI* (aprilie 2019 – noiembrie 2019), am identificat la Serviciul Județean Prahova al Arhivelor Naționale (S.J.Ph.A.N.) actul de naștere al prietenului acestuia, Geo Bogza [9].

Pe baza acestui act (vezi fig. 1), vă propun să reconstituim desfășurarea acestui eveniment:

Sâmbătă 9 februarie 1908, la ora 10 dimineața, Alexandru Bogza, de 44 ani, întreprinzător de lucrări, domiciliat în strada Romană nr. 140 din Plo-

REGISTRU STĂRII CIVILE
PENTRU NĂSCUȚI

N^o 176
Act de Naștere

Bogza Alexandru Gheorghe

În anul mea mic nouă sute optzeci și două februarie, ziua nouă, orele două dimineața. Act de naștere al lui Gheorghe, de sex masculin, născut în ziua de seau curent, la orele două dimineața, în casa părinților săi din Ploiești, strada Romană nr. 140. Fiu legitim al P^{re} Alexandru Bogza, de ani 44. Intreprinzător de lucrări, și al P^{re} Elenei, născută Vasile Georgescu, de ani 34. După declarația făcută de tatăl că mama a ratat copilul. Intârcial martor Tache Ștefănescu, de ani 64. Comerciant, din strada Regală nr. 32, al doilea martor Ioan Cojan, de ani 24 funcționar, din strada Mircea Basarab nr. 14. Căi au ratat scris după ce le au citit act de declarație și noi Coustatol după lege de noi C. Vorobchievici, delegata Tribunalului Ploiești, Gheorghe Ștefan Diziș – Al. Bogza } tatăl
G. Bogza } Martorii
G. Bogza }
G. Bogza }
G. Bogza }
G. Bogza }

Decret nr. 3847 din 1923 înregistrat la Prahova SECȚIE 1 RUCUAGETI 3-03-1914

EXECUTAT

iești, însoțit de martorii: Tache Ștefănescu, de 64 ani, comerciant, domiciliat în strada Regală (în prezent strada Neagoe Basarab [13]) la nr. 32 și Ioan Cojan, de 24 ani, funcționar, domiciliat în strada Mircea cel Bătrân [13]) la nr. 14, se prezintă în fața „oficerului Stării Civile (delegatul primarului urbei Ploiești)” C. Vorobchievici, pentru a anunța nașterea fiului său Gheorghe, „în ziua de șease curent”, la orele zece

dimineața. Mama copilului era Elena, născută Vasile Georgescu, soția lui Alexandru Bogza. Actul de naștere are nr. 176 din Registrul Stării Civile pentru născuți al orașului Ploiești, dosar 1/1908, fila 91 verso [9].

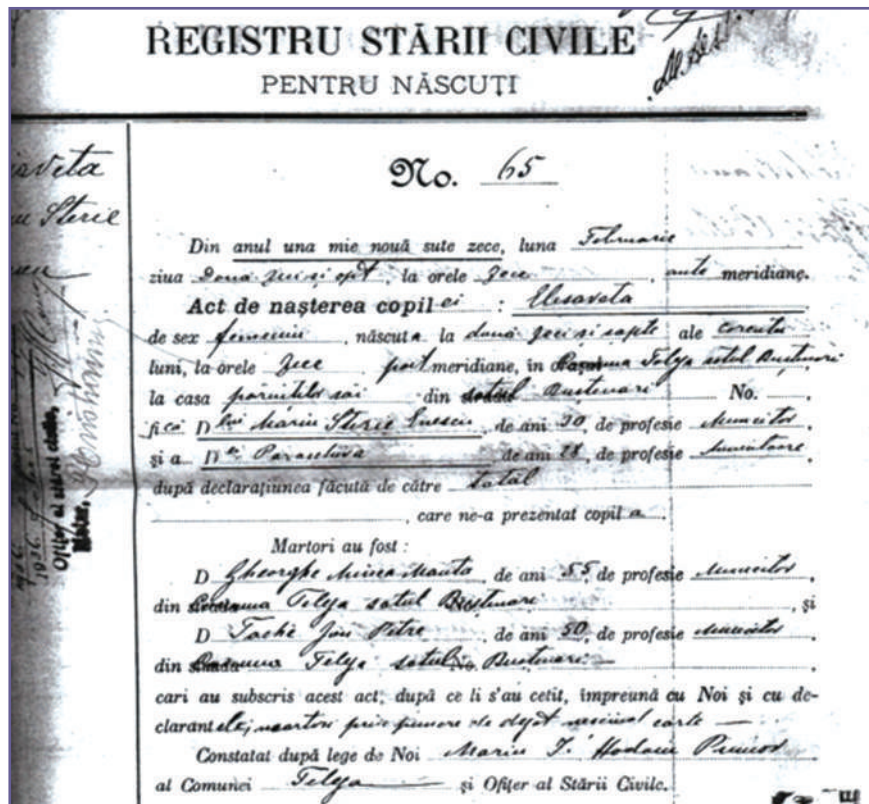
Pe manșeta din stânga a actului (vezi fig. 1), pe care este trecut numele nou-născutului Bogza Alexandru Gheorghe, se menționează: căsătoria lui Geo Bogza în ziua de 3 ianuarie 1936 cu Elisabeta M. Enescu, în București

(sectorul) II, precum și decesul acestuia atestat prin actul 3847 din 16 septembrie 1993, înregistrat la Primăria Sectorului 1 din București.

Din planul cadastral al Municipiului Ploiești, realizat de Institutul Geografic al Armatei, în perioada 1902 - 1904, se poate constata că, pentru locuința de la numărul 140 a străzii Romane (vezi fig.2), este trecut proprietar Dr. Negulescu (rezultă că familia lui Alexandru Bogza stătea cu chirie la această adresă). În acest plan sunt trecuți proprietarii pentru locuințele de la numerele 138 și 142: Zamfir Buricea, respectiv Gg. Negulescu. În acea perioadă, în Ploiești, casele având număr cu soț erau cele din stânga străzii, iar casele cu număr fără soț erau cele din dreapta străzii, invers cum sunt numerotate astăzi. Vizavi de casa cu numărul 140, la numărul 131 se află o casă a cărei proprietară era Nina Niculescu.

Probabil că afacerile antreprenoriale ale lui Alexandru Bogza n-au mers prea bine, astfel încât familia se va muta în satul Blejoi, unde în ziua de luni 8 martie 1910 se va naște ultimul copil al familiei: Nicolae Bogza [10]. Acesta va deveni un scriitor prolific cu pseudonimul Radu Tudoran, iar în anul 1988 își schimbă numele din Bogza în Tudoran și prenumele din Nicolae în Radu [10]. Radu Tudoran a decedat în ziua de 20 noiembrie 1992 [10].

În ziua de 8 septembrie 1920, Alexandru Bogza a fost înmormântat în cimitirul din satul Blejoi ([12], pag. 54). În ziua de 26 ianuarie 1926, familia Bogza s-a mutat definitiv din Blejoi în satul Buștenari, probabil tot din



motive economice ([12], pag. 65).

George Călinescu în *Istoria literaturii române de la origini și până în prezent*, menționează că Geo Bogza s-a „căsătorit cu Elisabeta Enescu zisă Bunti din Buștenari” ([2], pag. 891). Din curiozitate am căutat și identificat la S. J. Ph. A. N. actul de naștere al soției lui Geo Bogza [11]. În registrul Stării Civile pentru născuți a comunei Telega din anii 1910 - 1911, se găsește actul No. 65 din 28 februarie 1910 din care rezultă că în ziua 27 februarie 1910 la orele 10 post-meridiane, s-a născut copila Elisaveta, de sex feminin, în casa părinților săi din satul Buștenari, fiică a D-lui Marin Sterie Enescu, de ani 30, de profesie muncitor și a D-nei Paraschiva, de ani 28, de profesie muncitoare. Martori la declararea

nașterii copilei au fost: Gheorghe Minea Manta, de ani 55, de profesie muncitor, din comuna Telega, satul Buștenari și Tache Ion Petre, de ani 50, de profesie muncitor, din comuna Telega, satul Buștenari [11]. (vezi fig. 3).

Și pe manșeta actului de naștere al Elisavetei Marin Sterie Enescu este menționată căsătoria acesteia cu Geo Bogza, dar din cauza securizării registrului de stare civilă (registru a fost găurit și legat cu sfoară) informația este puțin vizibilă (vezi fig.3).

Autorul dorește să mulțumească personalului care deservește „Sala de studiu” de la S. J. Ph. A. N. și domnului profesor Eugen Paveleț pentru ajutorul oferit în timp, la documentarea necesară realizării acestui articol.

BIBLIOGRAFIE

- 1) Lucian Predescu, *Enciclopedia Cugetarea - Material românesc, oameni, înfăptuiri* - Editura Georgescu - Delafraș, București, (1940), pag. 112;
- 2) G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini și până în prezent*, ediția a II - a, revăzută și adăugită, ediție și prefață de Al. Piru, Editura Minerva, București, 1982, pag. 891;
- 3) ***, *Dicționar enciclopedic*, vol. I, literele (A - C), Editura Enciclopedică, București 1983, pag. 236;
- 4) Mircea Zăciu, Marian Papahagi, Aurel Sasu - *Dicționarul scriitorilor români*, vol. I (A - C), Editura Fundației Culturale Române, (1995), pag. 310;
- 5) Mircea Zăciu, Marian Papahagi, Aurel Sasu - *Dicționarul esențial al scriitorilor români*, Editura Albatros, București, 2000, pag. 94;
- 6) Academia Română, *Dicționarul general al literaturii române* - vol. I (A/B) - Editura Univers Enciclopedic, București, 2004, pag. 581;
- 7) Alex. Ștefănescu, *Istoria literaturii române contemporane, 1941 - 2000*, Editura Mașina de scris, București, 2005, pag. 188;
- 8) Marian Popa, *Istoria literaturii române de azi pe mâine*, vol. I, Editura Semne, București, 2009, pag. 606;
- 9) ***, S.J.Ph.A.N. - *Colecția de Condiți și Registre de Stare Civilă (C.C.R.S.C.)* - Ploiești, născuți, dosar 1/1908, fila 91 verso;
- 10) ***, S.J.Ph.A.N. - C.C.R.S.C. - Blejoi, născuți, dosar 2/1910 - 1911, fila 10 verso;
- 11) ***, S.J.Ph.A.N. - C.C.R.S.C. - Telega, născuți, dosar 19/1910 - 1911, fila 15 verso;
- 12) Geo Bogza, *Jurnal de copilărie și adolescență*, Editura Cartea Românească, București, 1987, pag. 54, 65;
- 13) Ing. Jean Paltane, *Ghidul străzilor vechi și noi și al cartierelor de locuit* - Ploiești, Editura Alt Vision, Ploiești, 2002, pag. 57,53.



Daphna Levi, 2018

PLOIEȘTI JAZZ FESTIVAL

Ajuns la cea de-a XVII-a ediție, mult așteptatul *Ploiești Jazz Festival* 2022 a revenit în inima orașului luna trecută, între 04 și 30 octombrie, și a oferit ploieștenilor și nu numai un rendez-vous muzical prelungit!

Desfășurat după formatele deja consolidate și bine cunoscute publicului ploieștean, Festivalul a dăruit o multitudine de evenimente derulate și în acest an sub înaltul patronaj al Majestății Sale Margareta, Custodele Coroanei Române și sub egida Ministerului Culturii, în parteneriat cu Primăria Ploiești. O altă performanță remarcabilă a Ploiești Jazz Festival este faptul că Filarmonica ploieșteană a devenit, începând cu anul 2022, membru cu drepturi depline al Europe Jazz Network.

După succesul înregistrat în edițiile precedente, proiecte precum Jazz in the Bus sau Caravana Ploiești Jazz Festival s-au impus în anul ace-

ta ca o prezență puternică și stabilă în peisajul urban al Ploieștiului. Astfel, *ZoomTrio* a adus din nou muzica de jazz aproape de publicul călător printr-o serie de concerte inedite, oferite pe „scena” autobuzelor TCE Ploiești. În zilele de 11, 13, 18 și 20 octombrie, Jazz-ul a prins roți și s-a auzit, în toată splendoarea lui, în autobuz!

În completarea acestor acțiuni, *Zoom Trio* a concertat într-o formulă mobilă și în datele de 15, 16, 22 și 23 octombrie, odată ce tirul special amenajat pentru Caravana Ploiești Jazz Festival a început să cartografieze muzical principalele artere ale Ploieștiului.

Dansatorii *Vertigo Dance School* s-au întâlnit cu ploieștenii pe 15 octombrie la Ploiești Shopping City și pe 23 octombrie la AFI Ploiești, cu două sesiuni de Swing și Charleston, două dintre cele mai populare stiluri

de dans ale anilor 1920.

Ploiești Brass Ensemble a oferit iubitorilor acestui gen muzical două concerte dixieland deosebite pe 15 octombrie în AFI Ploiești, și pe 23 octombrie în Ploiești Shopping City.

Din ambițiosul program al Festivalului au făcut parte, de asemenea, concertele educative „Roboțelul Zappa”, care l-au avut în prim plan pe saxofonistul Catalin Milea. Tot pe 20 octombrie, *Ploiești JAZZ Trio* a susținut un concert educativ în mijlocul elevilor de la Colegiul National Mihai Viteazul - Ploiești.

Conferința ROJAZZ 50+3 s-a desfășurat pe 21 octombrie, printre invitați numărându-se oficialii ai Sibiu Jazz Festival, Gârâna Jazz Festival 2022, București Jazz Festival ș.a.m.d., membri de onoare ai faimosului Club de Jazz din Ploiești, dar și reprezentanți ai Mutual Musicians Foundation International (SUA).

Pe 22 octombrie, în fața Prefecturii Prahova a avut loc „Funky White House”, apreciatul spectacol de sunet de lumină care v-a prilejuit tuturor întâlnirea cu DJ Alex în case și saxofonistul Brezeanu Zefir.

Pe 23 octombrie, turneul ansamblului Violoncellissimo a dăruit publicului, în cadrul Ploiești Jazz Festival, un repertoriu inedit, care a venit să confirme spusele liderului Marin Cazacu: „A crea muzică și a te bucura de ea este țelul suprem al oricărui interpret sau compozitor”.

În programul ediției 2022 a Ploiești Jazz Festival s-au remarcat, de asemenea, expoziția „Jazz Roots—US to ROMANIA”, organizată cu sprijinul strategic al partenerilor New Orleans Jazz Museum și Mutual Musicians Foundation din Kansas City (SUA), ce a constituit un prilej special de întâlnire a muzicii jazz cu fotografia și educația. „Jazz Roots—US to ROMANIA” s-a alăturat unei alte expoziții inedite ce a reunit afișe ale concertelor de jazz organizate în ultimii 53 de ani la Ploiești și în țară. Ambele au putut fi vizitate în perioada 01-31 octombrie în AFI Ploiești.

Deja tradiționala expoziție de pictură „Jazz în Colors” v-a așteptat, în perioada 15-31 octombrie, cu o serie de lucrări ale celor mai talentați dintre elevii ploieșteni ai Colegiul de Artă „Carmen Sylva” Ploiești, Romania.

Între 05 și 31 octombrie, muzica de jazz a răsunat, în fiecare week-end, de pe acoperișul clădirii Primăriei Ploiești, proiectul „Muzica de promenadă” fiind inclus, de asemenea, în programul Ploiești Jazz Festival.

Piața Festivalului s-a deschis și în acest an pe esplanada Palatului Culturii din Ploiești, în perioada 27 – 30 octombrie. Pe scena amenajată aici, trecătorii au putut urmări urmări spectacole live, iar pe ecranul LED au putu fi vizionate concertele pe care artiști de talie internațională le-au susținut pe scena sălii „Ion Baciuc”. Tot Piața Festivalului a găzduit și o expoziție auto care a adus la un loc autovehicule noi Audi, puse la dispoziție la Porsche București Vest 2, și automobile de colecție, reunite de



Benito Gonzales pe scena ploieșteană

Retromobil Club România.

Curtea Berarilor a fost din nou gazda serilor *Jam Session*, între 28 și 30 octombrie, când ploieștenii au putut asista la câteva concerte excepționale susținute de laureați ai Sibiu Jazz Competition.

Seria concertelor a fost deschisă miercuri, 26 octombrie, de către Orchestra Simfonică a Filarmonicii, alături de Ploiești JAZZ Trio (Răzvan Cojanu - bas, Sorin Zlat - pian, Laurențiu Ștefan - tobe), sub bagheta Simonei Strungaru și cu Sebastian Burneci la trompetă, ca solist.

A doua zi de festival, 27 octombrie, i-a avut în prim-plan pe Nicolas Simion Quartet (Antonis Anissegos - pian, Oliver Lutz - e-bass, Benjamin Henocq - tobe, Nicolas Simion - sax), un concert desfășurat sub egida Ambasa-

dei Germaniei București și Orchestrele National de Jazz, sub direcția artistică a lui Frédéric Maurin. Acest al doilea eveniment a fost organizat sub egida Ambasadei Franței și a Institutului Francez la București.

Vineri, 28 octombrie, publicul i-a putut asculta pe cei de la Maria João Quartet (Maria João - voce, Mário Laginha pian, António Quintino - bas, Alexandre Frazão - tobe) și Benito Gonzales Trio (Benito Gonzalez - pian, Jeff “Tain” Watts tobe, Will Slater - bas), eveniment organizat sub egida Ambasadei Braziliei.

Kristin Asbjørnsen Trio (Kristin Asbjørnsen voce, Olav Torget chitări, Suntou Susso - kora), cu proiectul „Traces of you”, și Romain Pilon - Jazz Guitarist Trio (Romain Pilon - chitară, Jason Brown - tobe, Géraud

Portal - bas) s-au întâlnit cu publicul ploieștean sâmbătă, 29 octombrie.

Cea de-a XVII-a ediție a Ploiești Jazz Festival s-a încheiat duminică, 30 octombrie, cu „By the sea of Galilee”, un proiect Daphna Levy Jazz (Daphna Levy Jazz - voce, Tamir Miller - pian, Leon Habib - tobe, Răzvan Cojanu - bas), derulat sub egida Ambasadei Israelului în România, urmat de headliner-ul festivalului, Joris Teepe Trio (Joris Teepe - bas, Owen Hart jr.

- tobe, Don Braden - sax).

Cei mai mulți dintre artiștii invitați în ediția din acest an au fost câștigători ai unor Premii Grammy.

Ploiești Jazz Festival s-a bucurat și la această ediție de aportul unor sponsori generoși, „maestri de ceremonii” fiind Cramele Ego - Domeniile Săhăteni Dealu Mare și Școala de Flori. Toate vinurile sunt produse în ediție limitată, iar Ploiești Jazz Festival s-a bucurat de o versiune dedica-

tă. Cramele Ego produc patru tipuri de vin: Cuvée Elegance 2019, Cuvée Sophie 2019, Cuvée Rose 2019 și Cuvée Alexander 2019. La rândul său, Școala de Flori, care dă suflet fiecărui fir de floare și fiecărui buchet, în spiritul dragostei pentru simplitate, pentru eleganță, pentru firesc și pentru bucuria de a face plantele o parte a vieții de fiecare zi, s-a aflat și la această ediție alături de Filarmonica ploieșteană. (Iulia Alexandrescu)

A fost zi de sărbătoare sâmbătă, 1 octombrie 2022, în Ploiești!

Prin multă dorință și implicare, cenaclul „ATITUDINI” a prins din nou formă și culoare, întrunindu-se pentru prima dată după mult timp, într-o nouă formulă și o nouă structură, ca și cenaclu literar dedicat tinerilor!

Cenaclul „ATITUDINI” l-a avut ca fondator pe poetul Ion Stratan, iar redeschiderea acestuia a avut loc exact în ziua în care scriitorul și-ar fi serbat aniversarea. În cadrul primei ședințe, membrii s-au cunoscut, atât prin poveștile de viață cât și prin scrierile lor. S-a citit, discutat, povestit și s-a prezentat structura viitoare a proiectelor, ele fiind vaste, de la scriere de texte și până la îmbogățirea culturii generale. A fost o atmosferă minunată, unde tinerii

participanți au pus bazele viitoarelor activități și au legat prietenii încă din aceste prime ore. Iubitorii de scriere creativă și de lectură care au luat parte la eveniment sunt: Ioana Dumitru, Alexandra Tudura, Lavinia Bucur, Cristian Constantin, Adriana Georgescu, Răzvan Alecse, Maria Ionescu, Ariana Bădicioiu, Daniela Purcari, Bianca Dinu, Alexia Iordan și Sorana Frâncu. Participanții au fost acompaniați de moderatorul cenaclului Așer Negoii, sub îndrumările lui Mihai Ioachimescu și ale directorului Casei de Cultură a municipiului Ploiești, poetul Marian Dragomir, cenaclul aflându-se sub egida acestei importante instituții. (Alexandra Daniela Tudura)



Pentru Salman Rushdie

Ion Bogdan Lefter

Traversăm de mai bine (sau mai... rău...) de două decenii vremuri tulburi, cu momente de tragism intens și cu crize succesive, uneori și multiple, simultane, suprapuse. Aleg ca „punct zero” ziua de 11 septembrie 2001, a atacurilor asupra unor puncte-cheie din Statele Unite ale Americii (ca să nu mergem acum și mai în urmă pe firul terorismului internațional al ultimei jumătăți de secol, cât a trecut de la masacrarea sportivilor israelieni participanți la Olimpiada de la München, din vara lui 1972...).

Privit retrospectiv, intervalul dintre prăbușirea regimurilor comuniste din Europa Centrală și de Est și din Uniunea Sovietică, în 1989, respectiv 1991, și 11 septembrie 2001 pare aproape idilic. Sigur că n-a fost chiar așa! În ce ne privește, n-o să uităm c-am trăit în anii 1990 o „tranziție” complicată, cu mari tensiuni sociale și cu confruntări teribile, „minerade” și altele, cu violențe, mutilări și pierderi de vieți omenești. Știm astăzi că au fost convulsiile însoțitoare ale facerii unei lumi noi din cea veche: democrația postcomunistă n-a avut o naștere ușoară, însă priveam înaintea cu mari speranțe care s-au și împlinit odată cu transformările colosale ale țării, intrate pe parcurs în NATO și-n Uniunea Europeană (lăsând acum deoparte și nemulțumirile, precaritățile, dorințele noastre încă neîmplinite...).

Din păcate, s-au învolburat între timp orizonturile planetare: prăbușiri de piețe și de instituții din sistemul bancar și de creditare (fenomene financiare), criză generală derivată (economică), migrații (demografice), iliberalisme (politico-ideologice), pandemia COVID 19-20-21-22 (criză sanitară) și iarăși multiple reverberații socio-economice, apoi criza aprovizionării și a prețurilor din domeniile combustibililor și-al energiei, plus agresiunea militară a Rusiei asupra Ucrainei, cu



Ana-Maria Negară, „Catharsis”, 2020

încălcarea regulilor postbelice de conviețuire internațională și cu înfricoșătorul potențial de escaladare, cu amenințări nucleare proferate dinspre Moscova. În prim-plan s-au instalat problemele politice și economice, boala răspândită global și războiul. Excelele religioase despre care am vorbit în precedentul meu articol din *ATTITUDINI* par să nu mai fie de actualitate.

Sunt în continuare! Dintre figurile care s-au „remarcat” în cercurile din jurul președintelui rus declanșator al războiului n-a lipsit patriarhul creștin-ortodox Chiril al Moscovei, susținător declarat al invaziei din Ucraina și al teoriei anti-occidentale improvizate de Vladimir Putin din resturile ideologiilor totalitare ale secolului al XX-lea. N-a trecut mult timp nici de la restaurația din Afganistan, în august 2021, a regimului „talibanilor”. În Iranul guvernat și el „fundamentalist” s-a răspândit recent revolta populară față de uciderea unei protestatare de către reprezentanții unui stat violent și violent-sexist. Și-a mai fost, pe 12 august 2022, tentativa de asasinare a lui Salman Rushdie.

Formidabilă figură! Dintr-o familie musulmană, dar gânditor liber, indian britanizat și cetățean al lumii postmoderne, mare scriitor, plâsmuitor de povești în sfidarea oricărei dogme, inclusiv a religiei în care s-a născut. În atmosfera emancipată a lumii occiden-

tale, cu atare profil identitar și cu o personalitate atât de independentă, a făcut și pasul către erezie în *Versetele satanice*, al patrulea roman al său. În februarie 1989, la câteva luni de la publicarea cărții, liderul religios al Iranului a ordonat executarea lui Rushdie, care a trăit de-atunci încoace sub protecția autorităților britanice, apoi americane. Și iată că, după 33 de ani, s-a găsit un fanatic care să profite de o conjunctură relaxată și să-l înjunghie pe scena unui centru de conferințe, într-o mică și pașnică localitate de pe harta Statelor Unite... Știre-șoc, provocatoare de revoltă a spiritelor libere în fața unei asemenea agresiuni barbare – dar, vai!, și de satisfacție între extremiștii religioși. Să ne amintim și reacțiile la caricaturile profetului islamic Mahomed: violențele și victimele din 2005, după ce cotidianul danez *Jyllands-Posten* comisese „blasfemia”, și masacrul din 2015, din redacția revistei satirice franceze *Charlie Hebdo*...

Salman Rushdie a supraviețuit. A fost transportat la spital și s-a anunțat că are răni serioase, dar starea sa e stabilă. Timp de mai bine de două luni n-au mai fost vești. Și tocmai în duminica în care închei acest mic text, presa internațională anunță că autorul *Versetelor satanice* și-a pierdut în urma atacului un ochi și are o mână inertă...

Îngrozitoare – fanatismele religioase! Ele – „satanice”!

UN VEAC DE FOTBAL, UN VEAC DE PASIUNI

Mihai Ioachimescu

România a celebrat în luna octombrie a acestui an 100 de ani de la marea încoronare de la Alba Iulia a regelui Ferdinand și a reginei Maria. Îndrăznesc să spun că acest eveniment a prilejuit momentul de vârf al istoriei recente a României.

Altețele lor, oameni de înaltă ținută morală, s-au aplecat asupra mai multor domenii pe care le-au încurajat și susținut. Figura luminoasă a reginei Maria fascinează și atrage și acum, la 100 de ani de la celebrul eveniment. Dovedind o abilitate și o diplomatie rar întâlnite, regina Maria a dorit să creeze un sistem de relații internaționale cu ajutorul legăturilor matrimoniale. Astfel, principesa Mărioara a României, fiica Regelui Ferdinand și a Reginei Maria, avea să se mărite cu Alexandru I, Regele Iugoslaviei. Unul dintre cadourile de nuntă avea să fie organizarea meciului amical, de fotbal, dintre Iugoslavia și România, meci disputat pe 8 iunie 1922 la Belgrad și încheiat cu 2-1 pentru România. Fotbalul s-a schimbat mult. Și harta Europei la fel. Inițiativa de a crea o punte, peste timp, a „Alianței Naționale pentru restaurarea Monarhiei din România” a găsit ecou și a fost susținută și de către „Asociația pentru Regatul Serbiei”, Federația Română de Fotbal și Primăria Municipiului Ploiești.

Meciul dintre selecționatele Casei Regale ale României și Iugoslaviei și-a derulat episodul trei, la Ploiești, pe stadionul „Ilie Oană”. Timpul a fost propice, gazonul a fost bun, iar jucătorii celor două selecționate au fost la înălțime. Prezent la meci, Alteța Sa Regală, Principele Radu, a fost conectat la tensiunea meciului și pe final de partidă a coborât din lojă și a vibrat, la firul ierbii, la intensitatea partidei, alături de viceprimarul Ploieștiului, Daniel Nico-



dim. Jucătorii ambelor echipe au avut, pe spate, imprimate numele jucătorilor care au jucat acum un veac, la Belgrad. O, tempora!...

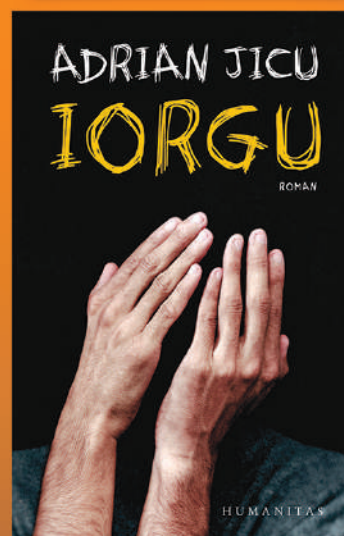
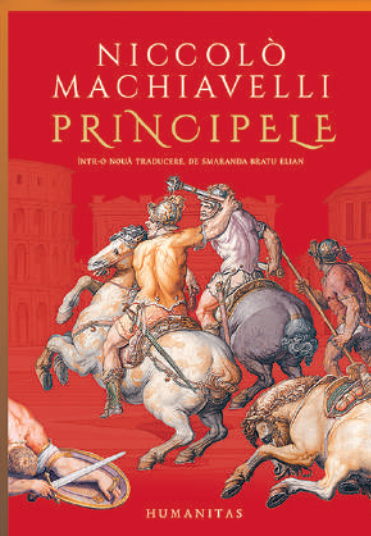
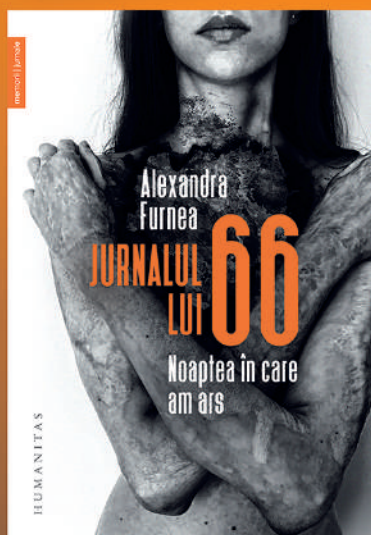
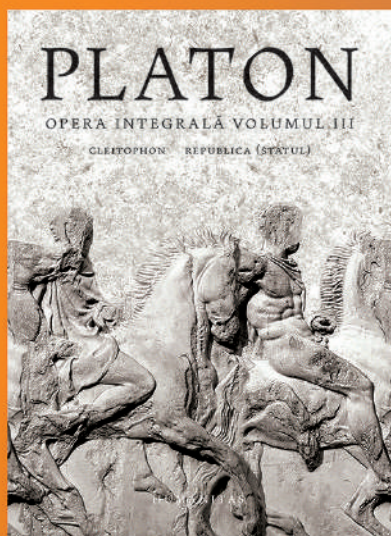
În primul nostru 11 am avut plăcerea să îl revăd pe fostul nostru internațional, Răzvan Raț, dar și pe foștii petroliști, Florin Pîrnu și Bogdan Miron. În echipa noastră au jucat și câțiva tineri de perspectivă ai județului și îi enumăr, aici, pe Alexandru Ionel Trifan, Stanciu Andrei, Dragoș Dumitru, Claudiu Buturugă și Alexandru Dumitru. Bineînțeles că nu îl putem omite pe antrenorul Daniel Paul Boruga, omul care a „dicat” tactica acestei întâlniri.

Desfășurarea partidei a fost una captivantă, iar scorul a fost unul pe măsură. Tricolorii noștri au câștigat cu 4-3 (0-2), golul victoriei fiind marcat în minutul 93. Brigada de arbitri a fost com-

pusă din Marin Marcel (la centru) și tușierii Adrian Calestru și Alice Georgiana Vasile. Pentru amatorii de statistici trebuie să precizez că tricolorii au beneficiat de patru lovituri de pedeapsă, dintre care numai două au fost fructificate. Așadar, marcatorii noștri au fost Răzvan Raț (2), Alexandru Dumitru și Alexandru Ionel Trifan.

Cam asta a fost povestea unei dimineți de octombrie, o dimineață care ne-a adus aminte că suntem una dintre națiunile care au făcut istorie în fotbal. Prezența României, la primul Mondial din Uruguay, din 1930, sprijinită financiar tot de Casa Regală, avea să semneze actul de naștere al Tricolorilor. Deși nu suntem prezenți la Mondialul din Qatar, din iarnă, povestea fotbalului românesc de performanță trebuie neapărat să continue.

Noutăți HUMANITAS





Primăria
Municipiului
Ploiești



Casa de Cultură
„Ion Luca Caragiale”
a Municipiului Ploiești



CONCURSUL NAȚIONAL DE INTERPRETARE A MUZICII FOLK

Festivalul Castanilor

In memoriam Gabi Dobre
Ediția a XXIII-a
14 -15 Octombrie 2022

VINERI - 14 Octombrie

16:00 - CONCURS NAȚIONAL DE
INTERPRETARE A MUZICII FOLK

19:30 - Recitaluri:

MARIUS GLONȚ & GRUP FOLK

DINU OLĂRAȘU

MARIA GHEORGHIU

EMERIC IMRE

SÂMBĂȚĂ - 15 Octombrie

17:00 - GALA LAUREAȚILOR

19:30 - Recitaluri:

RADU COMĂNESCU

DANA FLORIAN

ADRIAN SĂRMĂȘAN

MIRCEA VINTILĂ

PREZINTĂ: MARIAN DRAGOMIR & DIANA UȚĂ

Biletele pentru Festival pot fi achiziționate de la Agenția de
bilete a Teatrului „Toma Caragiu” Ploiești

✉ secretariat@casadecultura.ro

🌐 <https://casadecultura.ro/>

📘 @casadeculturailcaragiale

📷 casadecultura.ilcaragiale

SPONSORI:



Sorin Petculescu

Fotografie comercială • Cursuri de Fotografie • Studio Foto
sorinpetculescu.ro

PARTENERI MEDIA:

